

Klimat- och
näringslivsdepartementet

LOs yttrande över Remiss av Revidering av EUs utsläppshandelssystem ETS 2026

LO välkomnar EU-kommissionens ambition att förena klimatomställning, industriell konkurrenskraft och kvalitativa arbetstillfällen. Det är nödvändigt att Europa stärker sin industriella bas samtidigt som utsläppen minskar. Samtidigt måste utgångspunkten för all framtida klimatlagstiftning vara att Europeiska unionen lever upp till sina internationella åtaganden enligt Parisavtalet och till den rättsligt bindande Europeiska klimatlagen, som innebär att EU ska nå klimatneutralitet senast 2050 och genomföra de utsläppsminskningar som krävs för att begränsa den globala uppvärmningen.

Klimatmålen får inte urholkas

LO anser att en stark och konkurrenskraftig europeisk industri är en förutsättning för den gröna omställningen. Samtidigt får anpassningar av EU ETS inte leda till att den faktiska utsläppsminskningen inom Europa försvagas.

Kommissionens förslag innehåller flera förändringar som innebär ökad flexibilitet i systemet, bland annat genom en långsammare minskning av utsläppstaket, reformer av Market Stability Reserve och möjligheten att från 2036 använda internationella klimatkrediter.

LO understryker att ETS-systemets styrka sedan länge har varit att det skapar tydliga investeringssignaler för industri, energisektor och transportsektor. Om reformerna leder till ett alltför lågt pris på utsläppsrätter riskerar investeringar i elektrifiering, fossilfritt stål, CCS, Bio-CCS och andra viktiga klimatåtgärder att försenas eller utebli.

EU bör därför säkerställa att förändringarna i ETS inte medför att den europeiska utsläppsminskningstakten undermineras eller att klimatmålen försvagas i praktiken.

Internationella klimatkrediter måste hanteras med stor försiktighet

LO ser med oro på förslaget att återinföra internationella klimatkrediter i EU:s klimatarkitektur. Historiska erfarenheter visar att kvaliteten på sådana krediter varierat kraftigt och att flera tidigare system har kritiserats för bristande additionalitet, dubbelräkning och osäker klimatnytta.

LO anser att utsläppsminskningar inom EU alltid bör prioriteras framför användning av krediter utanför unionen. Internationella krediter kan endast accepteras om de uppfyller mycket höga krav på:

- verifierbarhet,
- additionalitet,
- permanent klimatnytta,
- oberoende kontroll,
- skydd mot dubbelräkning.

Även vid höga kvalitetskrav kvarstår en osäkerhet om krediterna verkligen motsvarar faktiska globala utsläppsminskningar eller endast förhindrar hypotetiska framtida utsläpp. Den osäkerheten måste beaktas när krediternas roll i EU:s klimatarbete utformas.

Stöd från Industrial Decarbonisation Bank måste villkoras socialt

LO välkomnar ambitionen att etablera en Industrial Decarbonisation Bank med omfattande resurser för industriell omställning. De föreslagna investeringarna kan spela en avgörande roll för att utveckla europeisk industri, skapa nya jobb och stärka EU:s strategiska autonomi.

Samtidigt måste offentliga medel användas ansvarsfullt.

LO anser att företag som erhåller stöd från EU:s industrifonder ska omfattas av tydliga sociala villkor. Offentliga stöd bör villkoras med krav på:

- respekt för kollektivavtal,
- full efterlevnad av nationell och europeisk arbetsrätt,

- social dialog med arbetstagarnas representanter,
- långsiktiga planer för kompetensutveckling,
- investeringar i kvalitativa arbetstillfällen inom EU,
- ansvarstagande omställningsplaner för berörda arbetstagare.

Det är inte rimligt att företag får betydande offentliga bidrag samtidigt som de motverkar facklig organisering, försämrar arbetsvillkor eller genomför omstruktureringar utan socialt ansvar.

En rättvis klimatomställning kräver både klimatmål och industrijobb

LO delar kommissionens uppfattning att Europas industri står inför hård internationell konkurrens och att investeringar i klimatneutral produktion måste accelerera. Men omställningen kommer endast att vinna långsiktigt folkligt stöd om den leder till nya arbetstillfällen, goda löner och stärkt europeisk industri.

Den europeiska klimatpolitiken måste därför vila på tre lika viktiga pelare:

1. Full respekt för Parisavtalet och Europeiska klimatlagen.
2. Ett starkt och trovärdigt ETS-system som driver verkliga utsläppsminskningar inom Europa.
3. En rättvis omställning där offentlig finansiering kopplas till goda arbetsvillkor, social dialog och långsiktiga industriinvesteringar i EU.

LO uppmanar därför Europaparlamentet och medlemsstaterna att säkerställa att den slutliga lagstiftningen stärker både klimatambitionen och den sociala dimensionen av den europeiska omställningen.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Johan Lindholm

Johan Hall
Handläggare

